

KULTUREN

Innerstaden 2:1 -

Stortorget, fornlämning Lund 73:1,
Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län
Arkeologisk förundersökning 2015

KULTURMILJÖRAPPORT 2018:9

GERTIE ERICSSON

KULTURHISTORISKA FÖRENINGEN FÖR SÖDRA SVERIGE

Innehåll

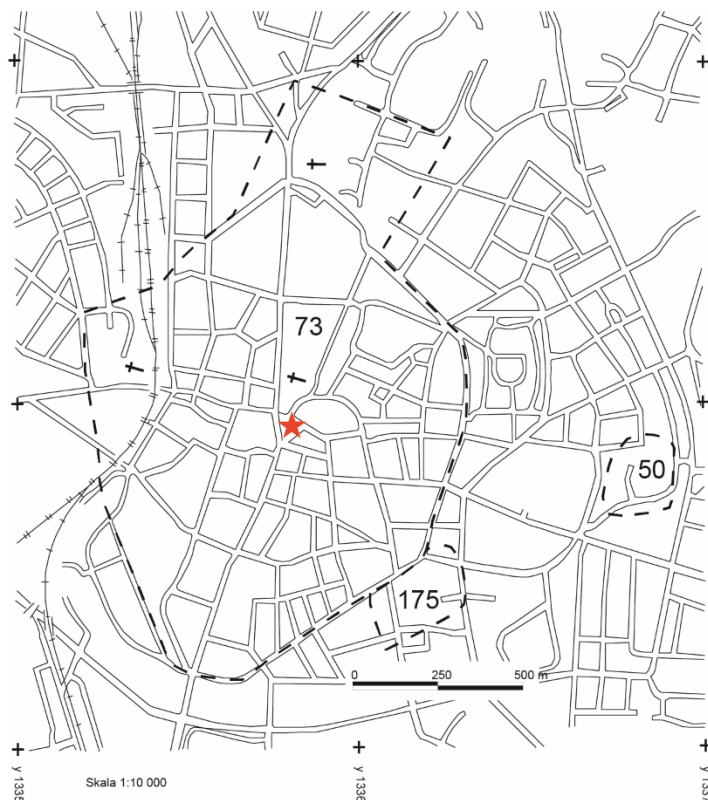
Sammanfattning	2
Inledning	3
Fornlämningsmiljö	3
Tidigare arkeologiska iakttagelser	7
Genomförande och resultat	11
Administrativa och tekniska uppgifter	12
Referenser	13

Sammanfattning

Med anledning av att Lunds kommun skulle förnya möblemanget på Stortorget i Lund, genomfördes en arkeologisk schaktningsövervakning av markingreppen.

Stortorget i Lund har haft samma funktion sedan tidig medeltid, då området har varit stadens torg och ekonomiska centrum under hela dess tusenåriga historia, vilket har gjort att det inte byggts några hus här sedan medeltiden. På platsen finns välbevarade fynd och konstruktioner, inte minst från det omfattande läderhantverk som tycks ha pågått runt torget. Även träkonstruktioner från bland annat äldre träbroläggningar på torget är välbevarade. På sina ställen räcker det med att lyfta på gatstenen så hamnar man direkt ned på 1300-talet.

En yta av 204 m² schaktades av till 0,25 m djup, smågatsten sattes och ca 100 gropar grävdes till ca 0,60 m djup för att fästa möblerna i marken. Inga intakta kulturlager berördes vid markingreppen utan endast sentida bärlager.

Figur 1. Lunds medeltida stad, fornlämnning Lund 73:1, med platsen för aktuell undersökning markerad med en röd stjärna.

Inledning

Med anledning av att Lunds kommun skulle förnya möblemanget på Stortorget i Lund, genomfördes en arkeologisk schaktningsövervakning av markingreppen, enligt Länsstyrelsens beslut (lst.dnr: 431-1870-2015).

Fornlämningsmiljö

Stortorget ligger centralt beläget i Lund. Den nuvarande sträckningen fick Stortorget i och med stadshusets uppförande år 1837. Tidigare har Stortorgets utformning varit annorlunda och torget har varierat i form och storlek under århundradens lopp, vilket beror på att omgivande kvarter och tomtindelningen förändrats. Torget hade under medeltiden ett mer triangulärt och långsmalt utseende. Det var uppskattningsvis hälften så brett som dagens och det har liknats med en utvidgad gata.

Torget i Lund upptog en central plats i den medeltida stadskärnan, i direkt anslutning till Domkyrkan och kungsgården. Torgets placering var ingen tillfällighet utan en naturlig belägenhet i närheten av de kungliga domänerna, kungen kan själv ha legat bakom grundandet av torget (Eriksdotter 1994 s 10). I det medeltida Lund ledde en av huvudgatorna, Stora Södergatan, fram till torget från söder. På en osignerad karta från slutet av 1500-talet benämns Stora Södergatan som *Torgegade*, det vill säga gatan som ledde till torget (André & Högstedt 1990 s 11). Stora Södergatan övergår numera i

Kyrkogatan. Stora södergatan kan ses som handelsstråket till det slutliga målet och marknadsplatsen i stadens hjärta. Torget var kantat av handelsbodas, vilka finns omnämnda i de historiska källorna. Bodbebyggelsen har varit etablerad längs torget och i de norra delarna av Stora Södergatan, redan under 1100-talets första hälft, vilket fastställts utifrån historiska källor samt arkeologiska fynd (Blomqvist 1951 s 330ff). Det har också diskuterats huruvida torget varit träbrolagt eller inte (figur 2). Efter arkeologiska undersökningar år 1965, 1973 och 1993 kunde stöd i träbroläggningstolkningen grävas fram.

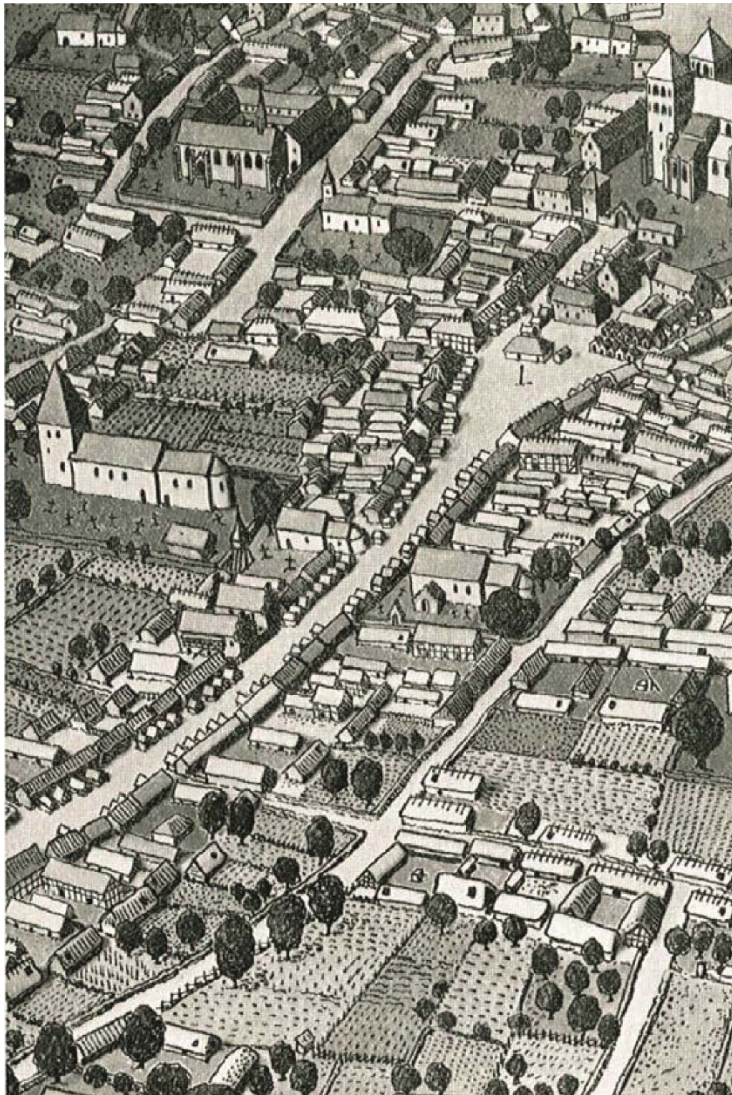

Figur 2. Rekonstruktion över hur det träbrolagda torget samt den norra delen av Stora Södergatan, inklusive bodbebyggelsen, kan ha sett ut. Domkyrkoområdet och dess port till höger i bildkant. Illustration av Petter Lönegård.

I norr avgränsades torget av domkyrkoområdet med en port. Porten är omnämnd år 1419 som "Järnet", vilket kan tyda på att porten varit utrustad med fällgaller. Fällgallret är i sin tur avbildat på en sigillbild från ca år 1500. Porten revs troligen någon gång på 1500-talet och två smala kvarter bildades. En mindre gata lades ut mellan domkyrkoområdet och torget. Gatan omnämndes som "Kirkestredet" efter reformationen och senare under 1600-talet kallades den Lilla Kyrkogatan. I samband med att kvarteren slogs samman och ett större hus uppfördes i kv St Laurentius södra del, år 1913, togs Lilla Kyrkogatan bort. (Larsson 2006 s 233).

Vid torgets nordvästra sida var tomtmarken belägen längre österut än dagens sträckning och bebyggelsen låg ut i det som idag är Kyrkogatan. Området motsvaras idag av kv Apotekaren och arkeologiska undersökningar i området har visat att det bebyggdes redan under 900-talets senare del. År 1288 omnämndes Lilla Fiskaregatan som "uia piscatorum", fiskarnas gata. Från samma år nämndes två svärdfejarbodas i nuvarande kv Apotekarens sydöstra del, källan har bekräftats med arkeologiska fynd i området. År

1910 och 1993 påträffades också rikligt med läderspill samt svärdsslidor på platsen (Larsson 2006 s 233).

Figur 3. Ragnar Blomqvist rekonstruktion av torget och norra delen av torggatan inklusive bodbebyggelsen (Blomqvist 1951 s 330).

I tidig medeltid har kvarteren väster om Stortorget; kv Färgaren och St Clemens, präglats av kyrkor och kyrkogårdar medan de norra och östra delarna var av mer profan bebyggelse. Flera kyrkor har påträffats i kv St Clemens södra del. Den äldsta kyrkan, en träkyrka från 990-talet, har antagits vara uppförd på Sven Tveskäggs initiativ. Träkyrkan ersattes av en stenkyrka under början av 1000-talet (Cinthio 1997, Larsson 2006 s 235). Kvarteret St Clemens avgränsning österut, mot Stortorget, har behållit samma sträckning som den äldsta bebyggelsen etablerades på platsen. Gatufasaderna mot Stortorget verkar därmed funnits från mitten av 1100-talet (Andrén 1980 s 50). Stabiliteten av tomtgränserna längs den västra sidan har föranlett tolkningarna att öster därom skulle en öppen yta varit belägen (Stortorget) (Andrén 1980 s 56).

Nuvarande kv St Botulf, öster om Stortorget, har löpt längre västerut och söderut jämfört med dagens kvartersutbredning. Som tidigare nämnts låg torgets östra gräns betydligt

längre västerut och tomterna sträckte sig ut mot torget. Även i söder har kvarteret varit större och suttit ihop med nuvarande kv Maria Minor. Gatan som idag separerar kvarteren, Botulfsgatan, lades ut på 1930-talet (Larsson 2006 s 237).

Sammanställningar av utförda undersökningar omkring Stortorget visar en viss form av instabilitet i den äldsta bebyggelsens orientering och placering mellan 1030-1070. Därefter verkar bebyggelsen ligga fast fram till mitten av 1200-talet när torget vidgas österut. I början av 1200-talet förändrades orienteringen av tomter och bebyggelse för att sedan ligga fast till uppförandet av stadshuset år 1837 (Larsson 2006 s 237).

De arkeologiska iakttagelserna som gjorts kommer i synnerhet från arkeologiska schaktningsövervakningar. I de flesta schakten har konstruktionslämningar framkommit, som spår av pålar och plank. De tolkades år 1913 som "prygelbänkar" av Georg Karlin. En tolkning som Ragnar Blomqvist istället menade var spåren efter salubodar som omnämnts i skriftliga källor (Blomqvist 1941; 1951; Larsson 2006 s 237). Salubodarna är idag en vedertagen tolkning (figur 3).

Under en arkeologisk undersökning 1993 påträffades flera nivåer av träbroläggning (Eriksdotter 1994). Torgets funktion behöver inte vara samma genom århundraden och kan ha skiftat från en ideologisk plats där ting hölls, till ett torg med handelsbodar. I en uppteckning från omkring år 1180 nämns att man "gick ned framför St Laurentius kyrka (domkyrkan) och höll ting (Andrén 1980 s 56, Larsson 2006 s 238). En uppgift från år 1294 nämner att tingsplatsen flyttat till Sliparebacken, vilket kan hänga ihop med att torgytan förändras och en förtätning av bodar uppkommer (Andrén 1980 s 56; Larsson 2006 s 238).

Torget var mindre till ytan än dagens torg och sträckte sig inte lika långt österut som idag. Ut mot torget, i öster, fanns tomtmark, med nummer 112, 114:1, 114:2, 115, 116:1 och 116:2, enligt Andréns tomtrekonstruktion (1984 s 87-88).

112 Gård (Stora prästgillet)

1548	betalade Anders Bogbinder jordskyld till Stora prästgillet
1554	nämns som Anders Bogbinders änkas gård
1620	nämns som Laurits Mikkelsens och Eline, sal Laurits Christensens gård
1663	nämns som rådmannen Caspar Saur's gård, som han fått efter Christoffer Skreadder

114:1 Gård (St Peters kyrka vid Bredgatan)

1558	förlänades av kronan till helgeandshuset. Gården var ett hörnhus på östra sidan av torggatan och ägdes av (borgmästaren) Jacob Holst samt beboddes av Christen Skomager.
1647	ägdes av Peder Madsen, som uppbjöd sin gård till bytinget
1648	nämns som Peder Madsens gård
1650	betalade Laurits Knudsen jordskyld till helgeandshuset
1656	nämns som Laurits Knudsens gård

Vid gården låg möjligen den bod som kyrkan St Peter 1431 sålde till kaniken Jens Jensen. Bodan låg öster om rådhuset. Avgränsningen mot granntomten (114:2) är osäker. I området påträffades en stenkällare, sannolikt på tomten 114:1.

114:2 Gård (äldre uppgifter saknas)

-	ägdes av byfogden Christen Simensen
---	-------------------------------------

1648	köptes av Hans Lauritsen Landstingsskriver
1656	förvärvades av (köpmannen) Peter (Hansen) Kock.

På tomten 114:2 låg sannolikt någon eller några av de köpmansbodar, som omtalas på 1300-talet. Fyra bodar, som låg i S:ta Maria Minors socken och öster om rådhuset, donerades av tre olika personer till domkyrkan och domkapitlet vid 1300-talets slut.

115 Tom/bod – "Skreadderhuset" St Mårtens kyrka/Domkapitlet

S:ta Maria Minors socken 1403-1487

-	ägdes av St Mårtens kyrka sedan gammalt
1403	köptes en tomt av Niels Jensen (murer) i Väsum
1407	donerades en bod till domkapitlet
1487	arrenderades 2 bodar av skräddarna och överskärarna i Vårfru lag
1570	betalades jordskyld för Skraedders gård
1648	nämns som Jacob Skraedders gård
1656	nämns som Jens Skults gård, bebodd av Povl Skraedder
1660-talet	nämns som "Schreder" huset

116:1 Gård (Stora Prästgillet)

1403	nämns som prästgillealtarets tomt
1542	arrenderades av rådmannen Hans Holst
1660-talet	arrenderades på "evig tid av byfogden Jens Skults änka Anne

116:2 Gård (Domkyrkan)

S:ta Maria minors socken 1544, 1547

1544	arrenderades på "evig tid" av rådmannen Hans Holst
1547	arrenderades på "evig tid" av Hans Holst barn
1568	nämns som Niels Holst gård
1621	nämns som Christen Eriksens gård
1661/62	betalade änkan Anne, sal Jens Skult jordskyld till domkyrkan för sin gård vid "Byes Brynd".

Utanför tomten 116:2 har påträffats en stor stenbrunn, ansluten till en stentrumma, som sannolikt är en del av Adam von Durens vattenledningssystem från kryptan i domkyrkan. Tomtgränsen mellan gårdarna 116:1 och 116:2 kan, som en gräns mellan två hus, följas arkeologisk till omkring 1300 (Andrén 1984 s 87f).

Tidigare arkeologiska iakttagelser

De arkeologiska iakttagelserna som gjorts i området kommer i synnerhet från arkeologiska schaktningsövervakningar. I de flesta schakten har konstruktionslämningar framkommit. Nedan följer de arkeologiska iakttagelser som gjorts på torget.

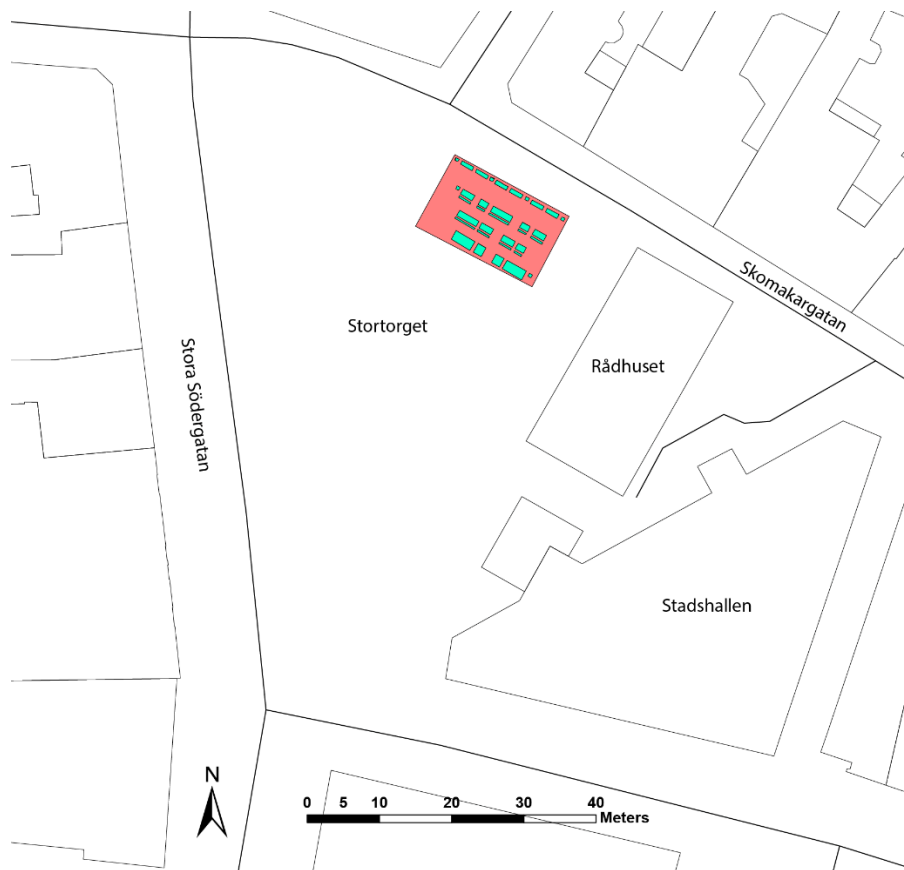
- År 1894 upprättade Georg J:son Karlin vad som sannolikt är den äldsta arkeologiska uppmätningen från Lunds stad. Tre sektioner ritades, varav två kommer från Skomakaregatan, medan den tredje är från "kloakgrävning" på Stortorget's sydöstra sida. Från ritningen framgår att en plankläggning eller träkonstruktion påträffades på ett djup av 1,70 m under den dåvarande markytan. Ritningen täcker ett djup om ca 2,80 m, men det är oklart huruvida schaktet nådde ner i moränleran (Kulturens LA arkiv).
- I november 1912 grävdes en "kloakledning snedt öfver Stortorget". Schaktdjupet uppgick till ca 2,00 m, utan att moränleran påträffades. Sektionsritningarna ger ett skissartat intryck, eftersom sekvensen anges bestå av "sand, fyllning, mörkt kulturlager". Intressant i sammanhanget är planritningen, eftersom "rester af ett trägolv" dokumenterats. Av situationsplanen framgår att detta "golv" befann sig ca 15,00 m öster om kv. S:t Clemens,

det vill säga mitt ute i den nuvarande Stora Södergatan, vid ett djup av 2,20 m (Kulturens LA-arkiv).

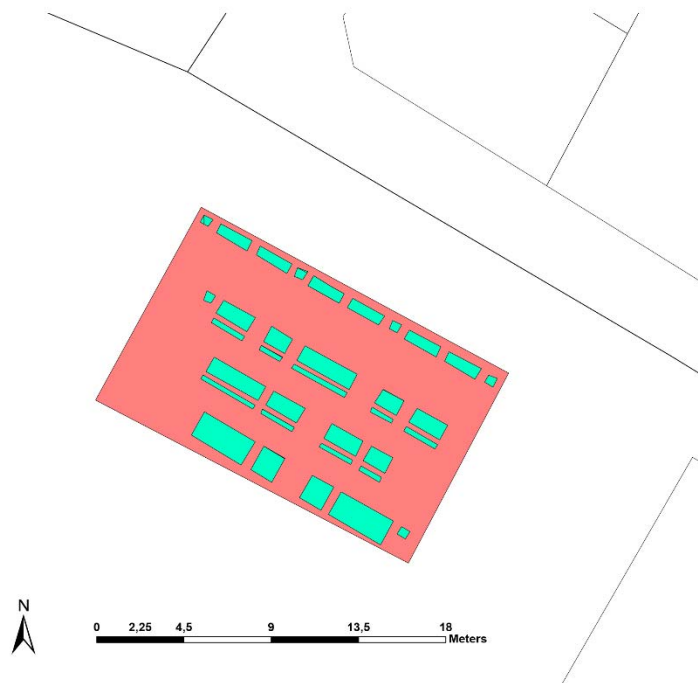
- År 1913 utfördes en arkeologisk undersökning i kv Sankt Laurentius södra del. Georg J:son Karlin gjorde iakttagelser av träkonstruktioner som tolkades vara "prygelbänkar". Eftersom trädelarna framkom både ovanpå och under ett lager knaddersten innebar det att mer än en nivå med "bänkar" påträffats. De har dock dokumenterats som en och samma konstruktion (Eriksdotter 1994 s 63f).
- År 1954 skulle Lunds stad nyanlägga en huvudkloak. Schaktet kom att dras tvärs över Stortorget, ca 65,00 m, med en bredd av 2,00-2,50 m. Den översta metern togs bort med maskin därefter grävdes resterande kulturjord bort av anläggningsarbetarna. Stenlagda delar samt träkonstruktioner har dokumenterats i plan. Skilda träkonstruktioner har ritats på samma plan även om det i vissa fall har funnits en inbördes nivåskillnad på upp till 1,00 m. Medan dokumentationen av trä, där dimensioner och träslag noggrant angetts, har de omgivande jordlagren kommit i skymundan. Ofta benämns de som KG, kulturgyttja, utan några närmare angivelser om innehåll. Ritningsmaterialet har sammanställts vid olika tider och utifrån olika frågeställningar av Axel Christophersen (1980) Anders Andrén (1980) och Gunhild Erikdotter (1994). Tre skilda nivåer med trärester har kunnat urskiljas. De två undre träkoncentrationerna har av Christophersen antagits vara rester av medeltida bodbebyggelse på torget från 1200-1300-talet (Christophersen 1980 s 42 och 58), men som senare visat sig vara broläggningen av torget. Den yngsta träkoncentrationen framkom i schaktets norra del och utgjordes av välbevarade rester av ett träfundament, förmodligen till ett kraftigt korsvirkeshus. Christophersen anser att byggnaden kan ha fungerat som verkstadslokaler för ben- och hornhantverk. Enligt Anders Andrén kan det i själva verket ha varit fråga om stadens rådhus från 1300-talet (Andrén 1984 s 86).
- År 1954 anlades en underjordisk nätstation, den så kallade transformatorn, i Stortorget södra del. Undersökningen berörde en yta om ca 190 m². Kulturlagermäktigheten uppgick till ungefär 3,50 m i det här området. Bevaringsförhållandena förefaller att ha varit mycket goda vid undersökningstillfället, en stor andel föremål av organiskt material som trä och läder påträffades. Dateringarna är jämnt uppdelade i intervall om fyra århundraden från 1020 till 1400. Anledning till att man utgick från år 1020 var att det tidigare antogs vara tiden för staden Lunds grundläggning. (Kulturens LA-arkiv).
- År 1956 utfördes schaktning för kulvert, vilken utgjorde en fortsättning på 1954 års arbeten. Schaktet sträckte sig 35 m åt nordväst upp mot Stora Kyrkogatan. Bland annat har de olika träkonstruktionsnivåerna ritats på skilda planer (Kulturens LA-arkiv).
- I samband med grävandet av schakt för fjärrvärmekulvert på Stortorget år 1965 gjordes en rad arkeologiska observationer. På den nordvästra sidan av Stortorget och i söder påträffades rester efter en förmodad träbroläggning i form av stolpar och liggande virke i ek. På den västra delen av torget fanns rester efter murar till ett eller två hus och i anslutning till dem en stenläggning. På den södra delen av torget påträffades ytterligare en rest av en byggnad i form av grundstenar och stenläggning (Karlsson 2007a).
- I samband med markarbete för avlopp i Stora Södergatan utfördes en arkeologisk förundersökning mellan åren 1972 och 1973. År 1973 grävdes delen förbi Stortorget. Det framkom äldre träbroläggning av gatan och torget i form av risbäddar, stenläggningar och träbroläggningar. Dessutom påträffades äldre vattenledningar av trä (Karlsson 2007b).
- Med anledning av en ledningsdragning över torget år 1993 utfördes en arkeologisk undersökning, resultatet för undersökningen har medfört en omtolkning av träkonstruktionerna. Flera nivåer av träbroläggning påträffades. Schakten från år 1993 gick i regel inte ända ned till undergrunden och där moränleran exponerades överlagrades den av ett ca 0,20 m tjockt kulturlager som har tolkats som det äldsta kulturlagret med spår av mänsklig aktivitet. Över dessa nivåer påträffades en kompakt rustbädd av pinnar och ris

som har anlagts för att stabilisera och motverka de fuktproblem som funnits i området. På denna rustbädd framkom stenar som inte var lagda på någon jämn nivå utan varit avsedda som utfyllnad och stabilisering. Därefter har man lagt på jord, vilken karaktäriserades av homogenitet, utan inblandning och utan synlig inblandning av artefakter, för att jämna ut och antagligen också för att komma upp på en "säker" nivå i förhållande till den närbelägna bebyggelsen. En jämn grundläggningsyta har eftersträvat för den träbroläggning som påträffades. Över träbroläggningens destruktionsnivåer påträffades kulturlager som tolkades vara en blandning av avfall från intilliggande tomter som tillsammans med jord påförts som utjämning, alternativt grundläggning till nästa träbroläggning. Ytterligare en rustbädd och kompakt grå lera i två av schakten har förmodligen anlagts med avsikt att stabilisera markytan och som grundläggning till en yngre träbroläggning. Den yngre träkonstruktionen hade i princip samma utsträckning och utformning som den äldre, åtminstone i torgets norra delar (Eriksdotter 1994).

- I samband med en utvidgning av det schakt som togs upp när nätstationen anlades år 1954, utfördes år 1998 en arkeologisk undersökning. Markarbetena omfattade ca 120 m². Huvuddelen av detta bestod av ytliga ingrepp som berörde grusfyllningen för den moderna markbeläggningen. Djupschaktet omfattade ca 25 m², varav halva ytan visade sig bestå av återfyllnadsmaterial från nätstationens anläggande samt från tidigare fjärrvärmeschakt och avloppsledningar som korsades i området södra del. Den arkeologiskt undersökta ytan uppgick som mest till ca 10 m². Trots detta påträffades 15 510 fynd (inklusive djurben). Fynden vittnar om dateringar från tidig medeltid och framåt (Kulturens LA arkiv).
- Med anledning av en elutbyggnad på Stortorget och Skomakaregatan i Lund, utfördes en arkeologisk förundersökning. Ett schakt togs upp som påbörjades utanför Skomakaregatan 3 och som sedan grävdes västerut, över det nordöstra hörnet av Stortorget och ned mot de centrala delarna av torget. I den norra delen av schaktet berördes inte fornlämning alls, däremot framkom flera medeltida kulturlager och konstruktioner längre söderut. I den södra delen framkom flera grundstensrader till huskonstruktioner eller murar. Det har tolkats som att grundstensraderna haft att göra med bodbebyggelsen på torget. Genom en granskning av tomtindelningen från Andren i jämförelse med schaktets belägenhet är det troligt att schaktet ligger inom tomtmarken. Å andra sidan är det inget som säger att bodbebyggelsen inte legat i utkanten av tomtarna. Det är snarare troligt bodarna legat på tomtmarken snarare än på själva torget. Torget bör ses som en allmän plats medan tomtarnas bodar ingått i den privata sfären. Längre norrut vittnar kulturlagren och konstruktionerna mer om bakgårdsmiljö och tomtmark. Odlingslagren innehöll rikligt med djurben, träkol och annat hushållsavfall, vilket är vanligt i hushållsnära odlingar från medeltiden. De kulturlager som undersöktes har daterats till 1300-1400-tal (Kronroth 2015).

Figur 4. Stortorget i Lund med aktuellt ingrepp markerat med rött.

Figur 5. Aktuellt ingrepp markerat med rött, och de lite djupare nedgrävningarna för möbler markerade med turkos.

Genomförande och resultat

Med anledning av att Lunds kommun skulle förnya möblemanget på Stortorget i Lund, genomfördes en arkeologisk schaktningsövervakning av markingreppen.

Stortorget i Lund har haft samma funktion sedan tidigmedeltid, då området varit stadens torg och ekonomiska centrum under hela den tusenåriga historien. På platsen finns välbevarade fynd och konstruktioner, inte minst från det omfattande läderhantverk som tycks ha pågått runt torget. Även träkonstruktioner från bland annat äldre träbroläggningar på torget är välbevarade. På stora delar av torget ligger fornlämningen ytligt, och på sina ställen räcker det med att lyfta på gatstenen så hamnar man direkt ned på 1300-talet.

För den yta som berördes var förhållandena något annorlunda än på det övriga Stortorget, då inga medeltida kulturlager påträffades vid de djup som här berördes. En yta av 204 m² schaktades av till 0,25 m djup, och belades med makadam. Hela ytan sattes sedan om med smågatsten. Möblemanget består av 28 st soffor och fotstöd, och för dem grävdes ca 100 gropar till ca 0,60 m djup. Ingrepp gjordes även för nya papperskorgar, ned till ca 0,60 m djup. Möblemanget gjöts fast. Inga intakta kulturlager berördes vid markingreppen utan endast sentida bärlager.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr	431-1870-2015	Fornlämning nr/art	RAÄ 73:1
Socken/stad	Lund	Kulturens projektnummer	61000-375
Landskap	Skåne	Län	Skåne
Kommun	Lund	Trakt/kvarter/fastighet	Innerstaden 2:1 - Stortorget
Typ av exploatering	Schaktning för uppsättning av möblemang		
Uppdragsgivare	Lunds kommun		
Typ av undersökning	Arkeologisk schaktningsövervakning		
Ansvarig institution	Kulturen		
Fältarbetsledare	Gertie Ericsson		
Övrig personal	-		
Fältarbetstid	2015-03-17 – 2015-05-29		
Fälttid			
Arkeolog	1 h		
Maskin	-		
Undersökningens omfattning			
Yta	254 m ²		
Kubik	81 m ³		
Schaktmeter	-		
Kostnad för arkeologi			
Fältarbete	1 x 750= 750 SEK		
Rapport	4 x 750= 3 000 SEK		
Analyser	-		
Övrigt	-		
Summa:	3 750 SEK		
Kostnad övrigt			
Maskiner	-		
Bodar	-		
Övrigt	-		
Summa	-		
Summa, faktisk	3 750 SEK		
Summa, beslutad	Enligt löpande kostnad		
Fyndmaterial (förvaring m.m.)	Inga fynd tillvaratogs		
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen		
Ritningar, dokumentation	1 A3: 1 planritning skala 1:100		
Foto	-		
Analyser	-		
Övriga upplysningar	-		

Referenser

- André, A. & Högstedt, C. 1990. Kartornas Lund. 1580-talet till 1950. Gamla Lund förening för bevarande av stadens minnen, Årsskrift 72, 1990.
- Andrén, A. 1980. Lund. Medeltidsstaden 26. Stockholm.
- Andrén, A. 1984. Lund. Tomtindelning, ägostruktur, sockenbildning. RAÄ & SHM rapport. Medeltidsstaden 56. Stockholm.
- Blomqvist, R. 1941. Byamotet i Lund. Topografiska notiser. Kulturen 1941. En årsbok till medlemmarna av Kulturhistoriska föreningen för Södra Sverige, sid. 143-158. Lund: Kulturen.
- Blomqvist, R. 1951. Lunds historia 1. Medeltiden. Lund.
- Cinthio, M. 1997. Trinitatiskyrkan i Lund – med engelsk prägel. *Hikuin* 24, sid. 113-134.
- Eriksdotter, G. 1994. Stortorget, Lund. Arkeologiska Rapporter från Lund, nr 7. Kulturen, Lund 1994.
- Karlsson, M. 2007a. Stortorget, Lund. Arkeologisk undersökning 1965. Arkeologiska rapporter från Lund, nr 306. Kulturen, Lund 2007.
- Karlsson, M. 2007 b. Stora Södergatan/Stortorget, Lund. Arkeologisk undersökning 1973. Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 305. Kulturen, Lund 2007.
- Kronroth, N. 2015. Innerstaden 2:1 – Stortorget, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2014. Kulturmiljörapport 2015:10. Kulturen, Lund.
- Larsson, S. 2006. Gestaltningen av några skånska städer. I: Larsson, S. (red.). Centraliteter. Människor, strategier och landskap. Skånska städer, Riksantikvarieämbetet 1;1, Lund.

Arkeologiska arkivrapporter från Lund har övergått i serien Kulturmiljörapporter fr.o.m. 2013.
I serien Kulturmiljörapporter har utgivits:

- 2017:26 Kv Kulturen 4-8, Fornlämning 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Geoteknisk undersökning 2017. Aja Guldåker.
- 2017:27 Hallaröds kyrka, Hallaröd socken, Höörs kommun, Skåne. Rapport 2017. Carita Melchert.
- 2017:28 Hallaröds kyrka, Hallaröd socken, Höörs kommun, Skåne. Rapport 2017. Carita Melchert.
- 2017:29 Sandby 67:1, Fornlämning 93, Södra Sandby socken, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning. Aja Guldåker.
- 2017:30 Kv Paradis 45, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2017. Gertie Ericsson.
- 2017:31 Vombs by, fastigheten Vomb mfl, fornlämning Vomb 7:1, Vombs socken, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2015. Gertie Ericsson
- 2017:32 Kv Svartbröder 10, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2017. Aja Guldåker.
- 2017:33 Flyinge kungsgård, Flyinge 22:40, Lunds kommun. Antikvarisk medverkan 2017. Carita Melchert.
- 2017:34 Norra Hultseröd 1:8, Billinge socken, Eslövs kommun. Antikvarisk medverkan 2017. Carita Melchert.
- 2017:35 Ramlösa Brunn. Ramlösa 2:6, Ramlösa 2:1 m fl., Helsingborgs kommun. Kunskapsunderlag. 2017. Henrik Borg, Christer Göransson, Daniel Melchert.
- 2017:36 Bangatan och Clemenstorget i Lund. Innerstaden 2:1, 3:1, 3:16 och 3:17, Lunds kommun. Översiktlig arkeologisk förundersökning 2017. Jan Kockum.
- 2017:37 Innerstaden 2:1, Lilla Råby bytomt, fornlämning nr 175, Lunds stad och kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2013. Nicklas Kronroth.
- 2017:38 Kv. Städet 10, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2017. Krister Käm Tayanin
- 2017:39 Innerstaden 3:32, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2015. Johan Wallin.
- 2017:40 Fjärrvärmeledning mellan Lund och Dalby, fastighet Dalby S:4 mfl. Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2017. Jan Kockum.
- 2017:41 Kv Apotekaren 11, Lund, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologiska förundersökningar 2014 och 2015. Gertie Ericsson och Johan Wallin.
- 2017:42 Kv Trädgården 8, Lund, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2014. Ivan Balic.

2018

- 2018:1 Kv. Klockaren 19, Dalby. Fornlämning 40:1, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2017. Mattias Karlsson.
- 2018:2 Falsterbo 2:25 – Kyrkogatan, Falsterbo. Fornlämning 15, Falsterbo socken, Vellinge kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2016. Ivan Balic.
- 2018:3 Fjärrvärme mm i Lunds kommun, Skåne. Arkeologiska förundersökningar 2012-2013. Aja Guldåker.
- 2018:4 Hunehals borg, Hanhals 4:31, fornlämning Hanhals 71:1, Hanhals socken, Kungsbacka kommun, Halland. Forskningsundersökning 2016.
- 2018:5 Kv Toppen 14, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2017. Aja Guldåker.
- 2018:6 Kv Gråbröder 16, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2015. Ivan Balic.
- 2018:7 Coyetgården och Stinsbostaden i Åkarp, Staffanstoprs och Burlövs kommuner, byggnadsdokumentation 2017-2018. Henrik Borg och Carita Melchert
- 2018:8 Kv Domkyrkan 2 – Krafts torg, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2015-2016. Gertie Ericsson.
- 2018:9 Innerstaden 2:1 - Stortorget, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2015. Gertie Ericsson